

OCENIANIE Z PRZEDMIOTÓW PRZYRODNICZYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ
- rok szkolny 2026/2027

I. Ogólne zasady oceniania uczniów

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności oraz jego poziomu w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania, opracowanych zgodnie z nią.

Szczegółowe warunki i sposób oceniania określa statut szkoły.

II. Na zajęciach edukacyjnych ocenianiu mogą podlegać następujące formy pracy uczniów:

- 1. Sprawdziany, testy** przeprowadza się w formie pisemnej lub on-line na platformach edukacyjnych a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu danego działu lub z wybranych umiejętności kluczowych.
 - Uczeń jest informowany o planowanej formie sprawdzania umiejętności z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Terminy sprawdzianów są odnotowywane w dzienniku elektronicznym.
 - Przed sprawdzianem, testem nauczyciel informuje o obowiązujących wymaganiach edukacyjnych, podczas lekcji powtórzeniowej.
 - Korzystanie przez ucznia z niedozwolonych źródeł wiedzy podczas pracy pisemnej skutkuje wpisaniem uwagi z zachowania do e-dziennika oraz koniecznością zaliczenia tej pracy w terminie ustalonym przez nauczyciela.
- 2. Kartkówki** przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu programowego 2, 3 jednostek lekcyjnych lub wybranych umiejętności kluczowych wskazanych przez nauczyciela.
 - Nauczyciel nie ma obowiązku uprzedzania uczniów o terminie kartkówki.
 - Kartkówka jest tak skonstruowana, by uczeń mógł wykonać wszystkie polecenia w czasie nie dłuższym niż 15 minut.
 - Kartkówka jest oceniana w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę.
 - Korzystanie przez ucznia z niedozwolonych źródeł wiedzy podczas pracy pisemnej skutkuje wpisaniem uwagi z zachowania do e-dziennika oraz koniecznością zaliczenia tej pracy w terminie ustalonym przez nauczyciela.
- 3. Odpowiedź ustna** obejmuje maksymalnie trzy ostatnie tematy lekcji. Oceniając odpowiedź ustną, nauczyciel bierze pod uwagę:
 - zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem,
 - prawidłowe posługiwanie się pojęciami,
 - zawartość merytoryczną wypowiedzi,
 - sposób formułowania wypowiedzi.
- 4. Aktywność i praca ucznia na lekcji** mogą być oceniane za pomocą ocen lub plusów i minusów.
 - Plus uczeń może uzyskać m.in. za samodzielne wykonanie krótkiej pracy na lekcji, krótką prawidłową odpowiedź ustną, aktywną pracę w grupie, pomoc koleżeńską na lekcji przy rozwiązywaniu problemu.
 - Uczeń może otrzymać minus za niepodjęcie pracy podczas lekcji.
 - Liczba plusów i minusów może być przeliczana na oceny (pięć plusów ocena bardzo dobra, trzy minusy ocena niedostateczna).

5. **Prace dodatkowe** obejmują dodatkowe zadania dla zainteresowanych uczniów, prace projektowe wykonane indywidualnie lub zespołowo, przygotowanie gazetki ściennej, wykonanie pomocy naukowych, prezentacji. Nauczyciel udziela informacji zwrotnej oceniając m.in.:
- wartość merytoryczną pracy,
 - spełnienie ustalonych kryteriów,
 - estetykę wykonania,
 - sposób prezentacji.
6. **Za szczególne osiągnięcia** uczniów, w tym udział w konkursach przedmiotowych, szkolnych i międzyszkolnych, uczeń może otrzymać dodatkową ocenę.
7. Niektóre prace uczniów podlegają **ocenianiu kształtującemu**.

Nauczyciel:

- informuje ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
- udziela uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć.

III. Inne kryteria oceniania

1. Sprawdziany i inne prace pisemne mogą być oceniane punktowo. Punkty są przeliczane na oceny w następujący sposób:
- 0 - 29% - ndst
 - 30 - 49% - dop
 - 50 - 69% - dst
 - 70 - 89% - db
 - 90 - 95% - bdb
 - 96% - 100% - cel
2. Na lekcjach obowiązuje następująca skala ocen:
- ocena niedostateczna (1)
 - ocena dopuszczająca (2)
 - ocena dostateczna (3)
 - ocena dobra (4)
 - ocena bardzo dobra (5)
 - ocena celująca (6)
- ✓ **ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który:
- a) otrzymuje częściowe oceny celujące lub
 - b) spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą i rozwija się w danej dziedzinie:
wykonuje projekt dodatkowy zgodnie z ustalonymi zasadami i w terminie określonym przez nauczyciela albo osiąga sukces w konkursie przedmiotowym;
- ✓ **ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
- a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie,
 - b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
 - c) rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania,
 - d) potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązań zadań i problemów w nowych sytuacjach;

- ✓ **ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował wiadomości i umiejętności na poziomie przekraczającym podstawowe wymagania programowe,
 - b) poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne;
- ✓ **ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował wiadomości i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie na poziomie podstawowym,
 - b) rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności;
- ✓ **ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
 - a) ma braki w opanowaniu wymagań programowych, ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki,
 - b) rozwiązuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności;
- ✓ **ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - a) nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem przedmiotu nauczania w danej klasie, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu,
 - b) nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności.

3. Nieprzygotowanie się do zajęć i jego konsekwencje:

- uczeń może być nieprzygotowany do lekcji przy dwóch godzinach tygodniowo dwa razy w okresie, przy jednej godzinie jeden raz w okresie (zapis w dzienniku np);
- nieprzygotowanie do lekcji uczeń zgłasza po sprawdzeniu obecności, nieprzygotowaniem jest również brak zeszytu, ćwiczeń, przyborów potrzebnych do pracy na lekcji, itp.
- o każdym kolejnym nieprzygotowaniu nauczyciel informuje rodzica, poprzez wpis do dziennika,

4. Dopuszcza się stosowanie następujących skrótów w dzienniku lekcyjnym:

np – uczeń nieprzygotowany,
nb – uczeń nieobecny

IV. Informacja o wymaganiach edukacyjnych

Wymagania są zamieszczone na stronie internetowej szkoły. Uczniowie są zapoznawani z nimi na pierwszej lekcji a rodzice na zebraniu.

V. Formy i sposoby sprawdzania osiągnięć ucznia

W ramach zajęć edukacyjnych z przedmiotu uczeń może uzyskać oceny za:

1. Odpowiedzi ustne.
2. Sprawdziany, testy.
3. Kartkówki.
4. Aktywność:
 - dodatkowe prace, np. projekty, prezentacje,
 - praca w grupach,
 - osiągnięcia w konkursach przedmiotowych,
 - za krótkie wypowiedzi ucznia lub wykonanie zadania dopuszcza się stawianie znaków „+” (pięć plusów ocena bardzo dobra).

VI. Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen

1. Uczeń ma prawo do poprawy uzyskanych ocen bieżących określonych w wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych w trybie i formie ustalonej przez nauczyciela. W ciągu 7 dni od dnia podania informacji o ocenie, uczeń ustala z nauczycielem termin poprawy oceny. Termin może ulec zmianie z powodu dłuższej nieobecności ucznia. Uzyskana ocena z poprawy zostaje zapisana na poprzedniej ocenie.
2. W przypadku nieobecności ucznia w czasie pracy pisemnej nauczyciel wpisuje do dziennika nb. Uczeń ma obowiązek w przeciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły, zaliczyć zaległą pracę. Jeżeli uczeń nie przystąpi do zaliczenia zaległej pracy w wyznaczonym terminie z powodu usprawiedliwionej nieobecności, nauczyciel wyznacza kolejny termin zaliczenia oraz określa jego formę, zakres i sposób przeprowadzenia. W przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej nauczyciel ma prawo przeprowadzić sprawdzenie wiadomości i umiejętności w terminie i formie przez siebie ustalonej.
3. Uczeń może uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach podczas indywidualnych konsultacji z nauczycielem.

VII. Ze względu na indywidualne potrzeby ucznia wskazane w opinii lub orzeczeniu przez Poradnię Psychologiczną – Pedagogiczną lub inną specjalistyczną, nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne na zajęciach.

VIII. Dostosowanie wymagań dla uczniów z Ukrainy ze względu na brak płynności w mowie i piśmie w języku polskim:

- indywidualizacja metod pracy na lekcji;
- powolne stopniowanie trudności, formułowanie krótkich i prostych poleceń;
- wykorzystywanie różnorodnych pomocy dydaktycznych (wizualnych);
- opisowe ocenianie błędów w pisowni z udzielaniem wskazówek do sposobu ich poprawienia, nieomawianie błędów wobec całej klasy;
- indywidualizacja tempa pracy (dawać czas do namysłu, umożliwiać dokończenia zadania);
- pozwalanie na wykonywanie prac na komputerze;
- wydawanie jasno sprecyzowanych poleceń (na raz tylko jedno polecenie);
- wzmacnianie wszystkich przejawów pożądanego zachowania, wykorzystywanie mocnych stron rozwoju dziecka, koncentrowanie się na atutach.

IX. Wszystkie zasady określone w Przedmiotowym Ocenianiu obowiązują w trakcie nauczania zdalnego.

.....

Dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów na PRZEDMIOTACH PRZYRODNICZYCH

Każdy uczeń, który posiada opinię Poradni Psychologicznej - Pedagogicznej o dysfunkcjach, jest oceniany zgodnie z indywidualnymi zaleceniami. Nauczyciel przy ustalaniu oceny bierze pod uwagę:

- a. Indywidualne możliwości psychofizyczne każdego ucznia
- b. Wysiłek wkładany przez ucznia w pracę na zajęciach
- c. Zaangażowanie ucznia na zajęciach i zainteresowanie przedmiotem
- d. Utrudnione warunki uczenia się i utrwalania wiadomości w domu.

Wymagania dla uczniów z dysfunkcjami ustala się indywidualnie w zależności od dysfunkcji ucznia oraz wskazówek przekazanych przez poradnię, zawartych w opinii lub orzeczeniu.

Dostosowania wymagań dla uczniów z diagnozą – dysleksja rozwojowa

- ✓ zwiększyć koncentrację uwagi ucznia i ograniczyć ilość bodźców rozpraszających poprzez posadzenie dziecka w pierwszej ławce;
- ✓ unikać głośnego odczytywania poleceń i zadań;
- ✓ preferować wypowiedzi ustne, ale nie wyrywać do natychmiastowej odpowiedzi, wcześniej poinformować ucznia, że będzie pytany;
- ✓ w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać
- ✓ dzielić materiał na mniejsze partie a zadania na etapy i zachęcać do wykonywania ich małymi krokami;
- ✓ dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu;
- ✓ kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, podczas lekcji i sprawdzianów, w razie problemów dodatkowo instruować, naprowadzać, wspierać, pokazywać na przykładzie;
- ✓ zwiększyć ilość czasu na wykonanie zadania lub zmniejszyć ilość zadań, np. podczas sprawdzianów, kartkówek;
- ✓ zwrócić uwagę na graficzne rozplanowanie sprawdzianów, przeznaczyć więcej wolnego miejsca pod zadaniem z przeznaczeniem na jego rozwiązanie;
- ✓ wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania;
- ✓ podczas oceniania brać pod uwagę chęci, wysiłek, stosunek do przedmiotu, przygotowanie do zajęć;
- uwzględniać poprawność toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wyniku końcowego;
- ✓ nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy;

Dostosowania wymagań dla uczniów z diagnozą - dysgrafia

- ✓ umożliwić uczniom sprawdzenie opanowania ich wiadomości poprzez odpowiedź ustną;
- ✓ zwracać uwagę na kompletność zapisów w zeszycie podczas jego kontroli;
- ✓ akceptować pismo drukowane, komputerowe;
- ✓ w miarę możliwości przygotować gotową notatkę do wklejenia do zeszytu;

Dostosowania form i treści wymagań dla uczniów z diagnozą – sprawność intelektualna niższa niż przeciętna

- ✓ odwoływać się do konkretności;
- ✓ stosować metody ułatwiające opanowanie uczniom materiału;
- ✓ omawiać mniejsze partie materiału i o mniejszym stopniu trudności (obniżenie wymagań nie może pomijać treści z podstawy programowej);
- ✓ unikać trudnych i bardzo abstrakcyjnych pojęć, pytań problemowych i przekrojowych;
- ✓ podawać polecenia w prostszej formie (dzielenie zadań na części);
- ✓ wydłużać czas na wykonanie zadania i utrwalenie;
- ✓ w razie potrzeby udzielać pomocy, wyjaśnień, mobilizować do wysiłku i dokończenia zadania podczas wykonywania przez ucznia pracy samodzielnej.

Dostosowania wymagań dla uczniów z diagnozą – niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim.

- ✓ omawiać niewielkie partie materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- ✓ podawać polecenia w prostszej formie;
- ✓ unikać trudnych, abstrakcyjnych pojęć;
- ✓ dodatkowo instruować w celu zrozumienia istoty zadania lub zagadnienia;
- ✓ systematycznie sprawdzać stopień rozumienia treści poleceń, treści zadań, pojęć;
- ✓ na bieżąco kierować aktywnością uczennicy;
- ✓ pozostawiać więcej czasu na utrwalenie materiału;

- ✓ często odwoływać się do konkretnego, przykładu;
- ✓ unikać pytań problemowych, przekrojowych;
- ✓ zwolnić tempa pracy;
- ✓ wdrażać uczniów do samodzielności w działaniu;
- ✓ nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy;
- ✓ wspierać, motywować do pracy, nagradzać nawet niewielki wysiłek;
- ✓ ograniczyć wymagania do poziomu podstawowego, stosować indywidualne kryteria oceniania;
- ✓ dostosowywać prace pisemne (kartkówki, sprawdziany) do możliwości uczniów;

Dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą – problemy emocjonalne

- ✓ unikać uwag krytycznych – zwłaszcza na forum klasy;
- ✓ wskazywać sukcesy;
- ✓ nagradzać wkład pracy a nie tylko efekty;
- ✓ dostrzegać mocne strony ucznia;
- ✓ mobilizować do kończenia rozpoczętej pracy;
- ✓ minimalizować napięcie związane z sytuacją weryfikowania wiedzy i umiejętności;

Dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą – nadpobudliwość psychoruchowa

- ✓ ustalić zrozumiałe dla ucznia reguły, system nagród i kar;
- ✓ wzmacniać wszystkie przejawy pożądanego zachowania;
- ✓ wydawać polecenia krótkimi, zdecydowanymi zdaniami;
- ✓ przekazywać treści w jasnej, prostej i krótkiej formie;

Dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą – ADHD

- ✓ stosować zrozumiałe dla ucznia reguły;
- ✓ wyznaczać konkretne cele i dzielić zadania na możliwe do zrealizowania etapy;
- ✓ sprawdzać stopień zrozumienia wprowadzanego materiału;
- ✓ angażować ucznia w konkretne działania;
- ✓ przekazywać treści w jasnej, prostej i krótkiej formie;
- ✓ wzmacniać wszystkie przejawy pozytywnego zachowania;
- ✓ motywować do kończenia rozpoczętej pracy;
- ✓ polecenia wydawać krótkimi, zdecydowanymi zdaniami;

Dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą – zespół Aspergera

- ✓ dostosować do indywidualnych potrzeb ucznia miejsce nauki i proces nauczania;
- ✓ eliminować bodźce rozpraszające (wzrokowe, słuchowe);
- ✓ dostosować metody i formy pracy do indywidualnych potrzeb ucznia;
- ✓ pomagać w nabywaniu umiejętności w zakresie „funkcji wykonawczych”, takich jak umiejętności organizacyjne i umiejętności uczenia się;
- ✓ popierać informacje słowne tekstem pisanym albo obrazem, ilustracją, filmem;
- ✓ przedstawiać nowe pojęcia lub materiał abstrakcyjny w sposób możliwie najbardziej konkretny, powtarzanie poleceń;
- ✓ sprawdzać stopień zrozumienia polecenia, czekać aż rozpocznie pracę;
- ✓ używać krótkich zdań i podawać jasne instrukcje;
- ✓ zachęcać ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- ✓ uwzględniać deficyty w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażen wieloznacznych, a także pojęć abstrakcyjnych;
- ✓ każdy wyraz twarzy i gest popierać informacją słowną;
- ✓ kreatywnie wykorzystywać zainteresowania ucznia;
- ✓ wspomagać rozwój umiejętności komunikacyjnych (słownictwo, rozumienie);
- ✓ dbać o pozytywną więź z dzieckiem, praca w oparciu o tzw. pozytywne wzmocnienia;

- ✓ stosować pochwały, nagradzać;
- ✓ dzielić zadania na wieloetapowe, krótsze części;
- ✓ wyznaczać mniejsze ilości zadań do wykonania;
- ✓ sprawdzać wiedzy ucznia w formie jaką preferuje;

Dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą - sprawność intelektualna niższa od przeciętnej

- ✓ dostosować formy, jak i treści wymagań (obniżyć wymagania);
- ✓ omawiać niewielkie partie materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- ✓ pozostawiać więcej czasu na jego utrwalenie;
- ✓ podawać polecenia w prostszej formie;
- ✓ unikać trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć;
- ✓ częste odwoływać się do konkretnego, przykładu;
- ✓ unikać pytań problemowych, przekrojowych;
- ✓ zwolnić tempo pracy;
- ✓ dodatkowo instruować;

Dostosowanie wymagań dla uczniów z diagnozą – uczeń zdolny

- ✓ stosować zasadę indywidualizacji;
- ✓ powierzać wykonanie dodatkowych zadań podczas zajęć;
- ✓ powierzać rolę lidera podczas zadań grupowych;
- ✓ przydzielać zadania o wyższym stopniu trudności;
- ✓ zachęcać do udzielania pomocy koleżeńskiej;
- ✓ podać propozycję zadań i innych prac dodatkowych na ocenę celującą;
- ✓ mobilizować do udziału w konkursach;

Symptomy zaburzeń i formy, metody, sposoby dostosowania wymagań u uczniów z dysleksją w zakresie przedmiotów nauczania:

GEOGRAFIA, BIOLOGIA, PRZYRODA

1) Symptomy trudności:

- trudności z zapamiętywaniem nazw geograficznych, nazw miejscowości, terminologii (dłuższe nazwy, nazwy łacińskie)
- trudności z opanowaniem systematyki (hierarchiczny układ informacji)
- zła orientacja w czasie (chronologia, daty)
- trudności z czytaniem i rysowaniem map geograficznych
- trudności z orientacją w czasie i w przestrzeni (wskazywanie kierunków na mapie i w przestrzeni, obliczanie stref czasowych, położenia geograficznego, kąta padania słońca itp.)
- problemy z organizacją przestrzenną schematów i rysunków
- trudności z zapisem i zapamiętaniem łańcuchów reakcji chemicznych
- trudność w selekcji i wybraniu najważniejszych treści (tendencja do pamięciowego uczenia się wszystkiego po kolei)
- nieumiejętność przekrojowego wiązania faktów i informacji.

Opracowanie:

Iwona Olszak-Biniek
 Amelia Grodecka
 Ewelina Lech
 Agata Twardziak – Jazienicka
 Monika Makarczuk